

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår ref.: 21/354-4/LEK

Deres ref.:

Dato: 06.10.2021

Gjennomføring av tilgjengelighetsdirektivet - høringsuttalelse fra Medietilsynet

Medietilsynet viser til Kulturdepartementets brev av 7. juni 2021 om høring av forslag til gjennomføring av Europaparlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882 (European Accessibility Act) (Tilgjengelighetsdirektivet). Det fremgår av høringsnotatet at Kulturdepartementet er koordinerende organ for høringen.

Medietilsynet er statens forvaltningsorgan på medieområdet. Det følger av Medietilsynets samfunnsoppdrag at tilsynet skal bidra til å oppfylle statens overordnede mediepolitiske mål om ytringsfrihet og demokrati gjennom en åpen og opplyst offentlig samtale, jf. Grunnloven § 100. Medietilsynet bidrar til å fremme de mediepolitiske målene ved å legge til rette for mediemangfold og kritisk medieforståelse i befolkningen.

Innføringen av tilgjengelighetsdirektivet i norsk rett vil etter Medietilsynets vurdering bidra til at mer medieinnhold blir tilgjengelige for forbrukerne. At personer med funksjonsnedsettelser får økte muligheter til å konsumere og nyttiggjøre seg av dette innholdet kan bidra til økt samfunnsdeltakelse og oppslutning om demokratiet gjennom at flere kan orientere seg og delta i det offentlige ordskiftet.

Medietilsynet håndhever reglene om tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelser i kringkastingsloven § 2-19, jf. kringkastingsforskriften §§ 2-5 og 2-6. Direktivet gjelder også produkter og tjenester som gir tilgang til audiovisuelle medietjenester. Tilsynets merknader gjelder forhold knyttet til tilsyn og praktisk håndheving av regelverket der hvor kravene i tilgjengelighetsdirektivet vil kunne komme i berøring med tilgjengelighetskravene i kringkastingsregelverket.

Departementet viser i høringsnotatet til at nasjonale myndigheter står fritt ved valg av en overordnet tilsynsmyndighet, og anbefaler at tilsynsmyndigheten når det gjelder innføringen av tilgjengelighetsdirektivet i all hovedsak legges til ett organ. Slik Medietilsynet forstår det, innebærer ikke den foreslåtte løsningen endringer når det gjelder Medietilsynets rolle som tilsynsorgan for tilgjengelighetskravene i kringkastingsregelverket.

Forslaget om én tilsynsmyndighet begrunnes blant annet med hensynet til en konsekvent praksis i tilsynsarbeidet på tvers av produkter og tjenester, og en konsistent anvendelse av tiltak. Videre peker departementet på at det er nær forbindelse mellom enkelte produkter og tjenester. Departementet peker også på behovet for oppbygging av kompetanse knyttet til hvordan direktivets krav kan oppfylles for å nå målet om tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne, sammenholdt med det forhold at direktivet gjelder til dels tekniske krav.

Medietilsynet viser særlig til at kravene i tilgjengelighetsdirektivet gjelder på en lang rekke områder, noe som stiller særskilte krav til en enhetlig fortolkning og praksis. Tilsynet mener at for å sikre dette vil det være fordelaktig å samle kompetansen på området i ett tilsynsorgan. Medietilsynet støtter derfor departementets forslag om at ett tilsynsorgan får ansvar for tilsynsvirksomheten i forbindelse med innføringen av tilgjengelighetsdirektivet.

Departementet skisserer videre fire modeller for gjennomføring av kravene om markedstilsyn i norsk rett, og foreslår at Digitaliseringsdirektoratet (Digdir), etableres som tilsynsorgan i henhold til modell 2. Modell 2 går ut på at det oppnevnes et eget forvaltningsorgan eller at et allerede eksisterende forvaltningsorgan utvides, og gjennomfører tilsyn på hele direktivets virkeområde. Det åpnes for forvaltningsklage, og saker kan også bringes inn for domstolene for å sikre at kravene overholdes. Departementet peker på at det kan være problematisk at et tilsynsorgan skal få ansvar for områder og fagfelt som har sammenheng med regelverk som per se ligger til et annet tilsynsorgan. Videre mener departementet at manglende kunnskap om det enkelte området/fagfeltet kan være problematisk. Departementet mener likevel at hensynet til en uniform fortolkning av direktivets krav og unntak, sikring av konsekvent praksis på tvers av produkter og tjenester, samt den nære forbindelsen mellom enkelte produkter og tjenester, veier tyngre. Medietilsynet støtter også her departementets vurderinger.

Medietilsynet forvalter reglene om tilgjengelighet i kringkastingsloven med forskrift. Kravene i tilgjengelighetsdirektivet vil i ulik grad kunne komme i berøring med sektorspesifikke krav som reguleres av kringkastingsregelverket. Dette kan eksemplifiseres gjennom at Europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester (heretter AMT-direktivet) stiller krav til universell utforming av selve programinnholdet i fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester, mens tilgjengelighetsdirektivet stiller krav til universell utforming av tjenestene som gir tilgang til fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester. Det innebærer at leverandøren av en teknisk løsning (for eksempel TV/dekoder) skal sørge for at utstyret støtter at tilgjengelighetskomponentene faktisk kan bli vist dersom de blir sendt av kringkaster/tilbyder. Gjennom tilsyn og dialog med kringkasterne har Medietilsynet erfart at manglende opplevd tilrettelegging for brukerne kan skyldes både forhold hos kringkaster, men også feil eller manglende kompatibilitet i brukerutstyr. Dette kan for eksempel dreie seg om dekodere som mangler støtte for håndtering av teksttilbudet fra kringkaster eller mangel på standardisering mellom distributørers ulike dekodere.

For best mulig å kunne avdekke og avhjelpe slike forhold, mener Medietilsynet det kan være hensiktsmessig å etablere en kontakthet med Digdir. Formålet er å benytte hverandres erfaring og kompetanse på overlappende felt. Dette kan det åpnes for ved å inngå en samarbeidsavtale, slik departementet også foreslår. I tillegg

ka det etableres kommunikasjonskanaler på flere nivåer for å oppnå god informasjonsflyt, og for å bidra til at saker som krever samarbeid, effektivt kan løses. Dette kan for eksempel gjøres ved å ha faste møtepunkter på saksbehandlernivå eller rutiner for gjensidig utveksling av relevant informasjon, slik som tilsynsplaner og resultater av gjennomførte kontroller.

Medietilsynet påpeker videre at det ovenstående også innebærer at enkelte aktører kan bli regulert av flere regelverk. Det gjelder i tilfeller hvor én og samme aktør er ansvarlig for både utstyret eller produktet som gir tilgang til medietjenesten og selve medietjenesten. Et eksempel er NRKs nettspiller tv.nrk.no som vil reguleres av regler forvaltet av Digdir, mens kravene til innholdet i nettspilleren, dvs. kringkastingstjenesten eller den audiovisuelle bestillingstjenesten omfattes av kringkastingsregelverket. Det er Medietilsynets vurdering at de aktuelle tilsynsmyndighetene bør konsultere hverandre i slike tilfeller, slik at reguleringssystemet ikke blir unødvendig byrdefullt for aktørene som skal etterleve reglene. Det kan dreie seg om å etablere rutiner for å unngå at planlagte kontroller faller på samme tidspunkt, eller at myndighetene velger å samkjøre kontroller der det kan gi synergier, også for tilsynssubjektene. For eksempel har Medietilsynet og Forbrukertilsynet i dag til en viss grad overlappende tilsynsoppgaver når det gjelder skjult reklame i sosiale medier. Tilsynene har derfor samarbeidet både om kontroller og om utarbeidelse av informasjons- og veiledningsmateriell.

Medietilsynet har ingen ytterligere merknader til høringen.

Med hilsen

Hanne Nistad Sekkelsten
Direktør juridisk og regulatorisk avdeling

Lars Erik Krogsrud
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke underskrift